

**МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**КАФЕДРА ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИХ ОСНОВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТАСПОРТУ**

Т. Б. Кутек, І. І. Вовченко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ
І КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

**Спеціальностей 017 Фізична культура і спорт,
014 Середня освіта (Фізична культура)**

Житомир 2022

УДК 378.14
К 95

Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана
Франка (*Протокол № 15 від 26 серпня 2022 року*).

Рецензенти:

Альошина А.І. - доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Корнійчук Н.М. – кандидат біологічних наук, доцент, проректор з навчальної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Дмитренко С.М. - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського.

Кутек Т.Б., Вовченко І.І. Методичні рекомендації до виконання курсових і кваліфікаційних робіт спеціальностей 017 Фізична культура, 014 Середня освіта (Фізична культура). - Житомир: ЖДУ, 2022. – 30 с.

У методичних рекомендаціях викладено вимоги до підготовки курсових і кваліфікаційних робіт, які пропонуються студентам першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальностей 017 Фізична культура і спорт та 014 Середня освіта (Фізична культура). Рекомендовано для студентів, викладачів, молодих науковців.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПЛАН ДОСЛІДЖЕННЯ	6
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ РОБІТ	7
МЕТОДИКА НАПИСАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ	9
Вступ.....	9
Розділ 1. Огляд літературних джерел.....	13
Розділ 2. Методи та організація досліджень.....	15
Розділ 3. Результати досліджень.....	16
Висновки.....	22
Практичні рекомендації.....	22
Список використаної літератури.....	23
Додатки.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	28

ВСТУП

Основними науковими роботами, які виконуються здобувачами вищої освіти під час навчання в університеті є **курсіві та кваліфікаційні роботи**.

Курсова робота – самостійне навчально-наукове дослідження студента, спрямоване на закріплення та вдосконалення знань отриманих із суміжних освітніх компонент, формування базових навичок з досліджень проблем фізичної культури і спорту та оформлення наукової праці.

Кваліфікаційна робота – наукова робота студентів, під час написання якої формується здатність самостійно планувати, організовувати і здійснювати наукові дослідження, впроваджувати у практичну діяльність отримані наукові результати, спрямовані на вирішення проблем у сфері фізичної культури і спорту.

Метою наукових робіт є поглиблене вивчення знань, отриманих під час навчання, їх закріплення та узагальнення, дають можливість виявити рівень спеціальної та наукової підготовки студента, його здатність застосовувати отримані знання у процесі науково-дослідної роботи. У результаті виконання курсових та кваліфікаційних робіт формуються первинні навички та вміння проведення наукових досліджень.

Наукові роботи за змістом можуть бути:

- теоретичного характеру, виконані на основі аналітичного збору літературних даних;
- емпіричного характеру, виконані на основі аналізу передового досвіду роботи фахівців фізичної культури й спорту, власного досвіду студента, документів планування, обліку і звітності, які відображають навчально-тренувальний та виховний процеси;

- експериментальні, виконані на основі власних досліджень;
- конструктивного характеру – виготовлення приборів, наочних посібників, тренажерів, макетів з описанням їх ефективності в експерименті.

ПЛАН ДОСЛІДЖЕННЯ

План дослідження розробляють у такій послідовності:

1. Вибір теми дослідження.
2. Вивчення наукової літератури.
3. Визначення об'єкту та предмету дослідження.
4. Визначення мети і завдань.
5. Підбір методів дослідження.
6. Організація і проведення дослідження.
7. Узагальнення результатів дослідження.
8. Формулювання висновків.
9. Оформлення роботи.

Етапи виконання курсової та кваліфікаційної роботи:

- I етап – вибір та обґрунтування теми роботи;
- II етап – складання плану дослідження;
- III етап – опрацювання літературних джерел та матеріалів досвіду практичної роботи питання, яке вивчається;
- IV етап – визначення завдань, методів, об'єкту та програми дослідження;
- V етап – написання вступу та I розділу наукової роботи;
- VI етап – організація і проведення власних досліджень, оформлення II;
- VII етап – опрацювання і аналіз отриманих результатів, написання III розділу роботи;
- VIII етап – написання висновків та практичних рекомендацій;
- IX етап – оформлення роботи;
- X етап – підготовка до захисту та захист наукової роботи.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ РОБІТ

Оформлення наукових робіт (курсова, кваліфікаційна робота) здійснюється за вимогами відповідно до Положень про курсову і кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка [3, 4] та з урахуванням специфіки галузі в якій виконується.

Обсяг **курсової** роботи: 25 – 30 сторінок, **кваліфікаційної роботи** – 70 – 90 сторінок.

Розміри полів: лівого – 30 мм., правого – 10 мм., верхнього і нижнього – 20 мм. Шрифт повинен бути чітким, чорного кольору. Після дозволу керівника на оформлення робота повинна бути написана або надрукована на стандартних листках (210-297 мм) через 1,5 інтервали в двох, трьох примірниках (керівнику здається перший екземпляр).

Структура і зміст

Структура курсової та кваліфікаційної роботи включає: титульний аркуш, зміст, перелік умовних позначень (за необхідністю), вступ, основні розділи (Розділ I, Розділ II, Розділ III, Розділ IV (за необхідністю), висновки, список використаної літератури, додатки (за необхідності). Титульний лист є першою сторінкою, але не нумерується.

Зміст наукової роботи розміщується на сторінці 2 (сторінка не нумерується) повинен мати таку побудову та оформлення:

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Назва відповідно до теми або	
ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	5
1.1.....(за потреби).....	
1.2.....(за потреби).....	
РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
ДОСЛІДЖЕННЯ.....	12
2.1. Методи дослідження.....	
2.2. Організація дослідження.....	
РОЗДІЛ III. Назва відповідно до теми або	
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	18
3.1.(за потреби).....	
3.2.(за потреби).....	
ВИСНОВКИ.....	28
ЛІТЕРАТУРА.....	30
ДОДАТКИ.....	43

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ

ВСТУП

Вступ починається з третьої сторінки і викладається в такій послідовності:

- актуальність теми;
- об'єкт та предмет дослідження;
- мета роботи;
- завдання дослідження;
- методологія дослідження;
- наукова новизна;
- теоретичне значення;
- практичне значення;
- апробація результатів дослідження;
- структура і обсяг роботи.

Загальний обсяг «Вступу» 2-3 сторінки (курсова робота), 2- 5 сторінок (кваліфікаційна робота).

Актуальність теми. Актуальність у фізичній культурі і спорті визначається комплексом характерних ознак:

1. Направленість теми на вирішення найбільш важливих соціальних завдань, спрямованих на вдосконалення системи фізичного виховання та зміцнення здоров'я різних груп населення.

Наприклад:

Фізична культура – це складова частина загальної культури людства, спрямована на зміцнення здоров'я населення, формування індивідуальних морально-вольових та психологічних якостей особистості.

2. Значимість теми для удосконалення навчально-тренувального процесу.

Наприклад:

Оптимізація навчально-тренувального процесу нетрадиційними засобами фізичного виховання.

3. Необхідність у поглиблених наукових дослідженнях певної проблеми.

Наприклад:

Дослідження процесу адаптації дітей молодшого шкільного віку до навчання у школі та засвоєння змісту сучасної програми фізичного виховання.

4. Потреба у розробці інноваційних технологій у фізичному вихованні.

Наприклад:

Систематизація експериментальних даних та узагальнення педагогічного досвіду тренерів, педагогів-новаторів. Розробка нових методик планування, викладання, методів і засобів навчання.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження може виступати будь-який навчальний процес: процес фізичного виховання, навчально-тренувальний процес, змагальна діяльність та ін; **предметом** дослідження – засоби фізичного виховання, методи чи методика, фізичні якості чи фізична підготовленість в цілому, та ін.

Мета роботи передбачає визначення найбільш ефективних шляхів оптимізації фізичного виховання.

Наприклад:

Метою курсової (дипломної) роботи є підвищення рівня фізичної підготовленості дітей школярів молодшого віку.

Завдання дослідження формуються відповідно до поставленої мети.

Наприклад:

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз та узагальнення літературних джерел.

2. Визначити рівень фізичної підготовленості школярів молодшого віку.
3. Розробити методiku підвищення рівня фізичної підготовленості молодших школярів.

Методологія дослідження. Методологія дослідження передбачає сукупність методів, методик, концептуальних підходів, які використовуються у дослідженні.

Наприклад: Для вирішення поставлених завдань дослідження було використано: аналіз та узагальнення літературних джерел, педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент, медико-біологічні методи, методи математичної статистики. Також у дослідженні використовувалася концептуальна модель удосконалення навчально-тренувального процесу (за Івановим І.І., 2021) [№ літературного джерела зі списку літератури]

Наукова новизна. Новизна наукової роботи – це вперше використані, доповнені чи розширені, науково обґрунтовані дані наукового дослідження.

Наприклад: У науковій роботі вперше науково обґрунтовано й експериментально уточнено знання про найбільш оптимальні вікові зони розвитку частоти рухів у школярів середнього віку, які займаються легкою атлетикою.

Теоретична значення дослідження. Теоретичне значення дослідження ґрунтується на основі попередніх наукових знань.

Наприклад: У результаті узагальнення отриманих наукових даних і на основі вивчених особливостей формування фізичної культури особистості розроблено структуру формування фізичної культури особистості, запропоновано та науково обґрунтовано індивідуальну систему цінностей особистості.

Практичне значення дослідження. Практичне значення дослідження характеризується комплексом ознак, які дають можливість визначити значення отриманих результатів дослідження та ефективність їх впровадження в практику; розробка авторських свідоцтв, практичних і методичних рекомендацій та ін.

Наприклад:

Результати дослідження були впроваджені у процес фізичного виховання школярів середнього віку Ліцею № 25 м. Житомира. Експериментальну методику підвищення фізичної підготовленості апробовано на уроках фізичної культури у 7-А класі. На основі матеріалів дослідження розроблено практичні рекомендації «Підвищення рівня фізичної підготовленості школярів середнього віку», які рекомендовані для вчителів фізичної культури, тренерів, студентів, молодих науковців.

Апробація результатів дослідження – передбачає апробацію результатів досліджень на наукових конференціях (назва, місце та дата конференції), на науково-методичних семінарах, наукових гуртках та ін.

Наприклад:

Результати дослідження доповідалися на науково-методичному семінарі вчителів фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів м. Житомира; на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Спортивна наука 2022».

Структура і обсяг роботи. У цій частині наукової роботи необхідно вказати кількість розділів, сторінок тексту, таблиць, рисунків, літературних джерел, додатків.

Наприклад: Курсова робота викладена на 30 сторінках друкарського (рукописного) тексту та включає: вступ, три розділи, висновки, практичні рекомендації, список літератури (30 вітчизняних; 10 зарубіжних), 10 додатків. Робота ілюстрована 5 таблицями та 4 рисунками.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Огляд літературних джерел займає більшу частину роботи – 30-35% обсягу роботи від загальної кількості сторінок (без урахування списку літератури і додатків) і може складатися із декількох підрозділів. У цьому розділі представляють, порівнюють, аналізують та узагальнюють отримані дані наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, які висвітлюють основні питання теми курсової чи кваліфікаційної роботи. Матеріал можна викладати в хронологічній послідовності або за порядком питань, які вивчаються. Написання літературного огляду рекомендується в такій послідовності:

- Підбір спеціальної та науково-методичної літератури. Запис авторів рекомендується починати за схемою: прізвище та ініціали автора, назва підручника (збірника, статті), назва видавництва, назва міста, рік видання, порядковий номер сторінок.

- Осмислення та аналіз тексту.

- Запис основних питань тексту, що стосуються теми наукової роботи.

Зміст тексту записується у вигляді цитування, складання тез, конспектування, плану. Запис тексту цитатами використовується для визначення точних понять, термінів, вказівок для обґрунтування власної думки та характеристики точки зору автора.

Після цитати, яка береться в лапки, ставиться знак помітки (цифра або зірочка). У кінці сторінки, під текстом, зліва позначається повне бібліографічне описання публікації.

Можна також у тексті зазначити прізвище та ініціали автора, рік видання (через кому або в дужках), а в кінці цитати в квадратних дужках указати порядковий номер

оригіналу, за яким можна знайти публікацію у списку літератури.

Наприклад:

У літературі відображена велика кількість рекомендацій і програм з оздоровчої ходьби і бігу для дорослого населення і підлітків, у програмах систематизовані параметри навантажень [*№ літературного джерела зі списку літератури*]

Тезисна форма матеріалу відноситься до традиційних видів інформаційних матеріалів, які використовуються у навчальному і науковому процесах вищих навчальних закладів. Тези – короткий, чітко аргументований виклад основних положень доповіді, лекції, повідомлення. Тези повинні відображати висновки, основні положення, які потребують подальшої розробки.

Конспектування змісту статті чи книги. Розрізняють види конспектів:

- Простий – послідовний, короткий, чіткий виклад змісту роботи. У простому конспекті не аналізують зміст, не розподіляють текст на окремі частини.
- Складний конспект – опис матеріалу публікації з викладенням фактів, аргументів, доказів. Текст складного конспекту, як правило, розділений на пункти та підпункти, містить аналіз і узагальнення даних, висновки. Такий конспект включає в себе цитати, план, тези, може мати таблиці, рисунки.
- Зведений конспект – виклад змісту декількох публікацій. У таких конспектах описують точки зору різних авторів з однієї теми.

Зміст розділу «**Огляд літературних джерел**» ґрунтується на результатах досліджень різних вчених, тому при посиланні на дослідження того чи іншого автора необхідно вказувати у квадратних дужках порядковий номер джерела, зазначеного у списку літератури.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

У розділ методи та організація дослідження включають поставлені завдання та методи дослідження для їх вирішення.

Наприклад: завдання дослідження:

1. Аналіз та узагальнення літературних джерел.
2. Вивчити вікові особливості розвитку швидкості у школярів середнього віку.
3. Визначити динаміку розвитку швидкості у школярів.

Далі в тексті вказуються методи, які визначено для вирішення поставлених завдань.

Наприклад:

Для вирішення поставлених завдань використовували наступні методи дослідження:

1. Теоретичний і порівняльний аналіз, узагальнення даних літератури.
2. Педагогічне спостереження.
3. Педагогічний експеримент (природний, лабораторний, модельний, прямий, перехресний, багатфакторний).
4. Педагогічне тестування.
5. Фізіологічні методи (ЧСС, АТ, ЖЄЛ, спірометрія і т.д.).
6. Методи математичної статистики.

У даному розділі необхідно детально описати використання методів дослідження. Також представити використовувану методику автора з посиланням на список літератури. Застосування нової чи авторської методики вимагає повного опису з поясненнями формул, схем, рисунків та ін. Всі можливі зміни, модифікації та

доповнення до методик інших авторів науково обґрунтовуються та детально описуються.

Далі у роботі описується організація дослідження: місце проведення, час і умови дослідження; особливості формування експериментальних груп: кількість досліджуваних, вік, стать, медична група та ін.

Наприклад: У дослідженні брали участь дівчатка і хлопчики 9 – 10 років школи-ліцею № 25 м. Житомира у кількості 100 чоловік. Всі діти за станом здоров'я належать до основної медичної групи. Рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості досліджуваних приблизно однаковий. Дослідження проведено у вересні 2021 року на уроках фізичної культури. Перед виконанням контрольних вправ було проведено інструктаж про техніку безпеки та правила виконання завдань. Кращий результат із трьох спроб заносився до протоколу.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Результати дослідження – це основна за обсягом частина роботи, в якій викладаються результати власного дослідження.

Отримані результати досліджень порівнюються із доказами інших дослідників; обґрунтовується достовірність чи помилковість встановлених закономірностей, положень, пояснень. Текст супроводжується рисунками, таблицями, схемами, графіками, фотографіями.

Наприклад:

Встановлено, що у студентів, які займаються у секціях зі спортивних ігор, спортивної аеробіки, легкої атлетики три рази на тиждень, рівень фізичної підготовленості (РФП) на 50% вищий, ніж у студентів, які відвідують тільки заняття фізичного виховання. Так, студентів з середнім рівнем фізичної підготовленості, за навчальний рік зменшилось на 10 %, а з вище середнього РФП збільшилось на 25 %.

Важливе значення при написанні тексту розділу “Результати дослідження” має ілюстрований матеріал. У процесі дослідження студент збирає фактичний матеріал (фотографії, відеозаписи, анкети, цифрові дані, сертифікати і т.п.), зводить у таблиці та графічні рисунки.

При розробці таблиць необхідно дотримуватись наступних вимог:

1. Слово «Таблиця» пишеться без скорочення і позначається арабською цифрою над текстовим заголовком зправа (без знака №).
2. Заголовок таблиці розміщується посеред рядка над таблицею з прописної букви без крапки в кінці.
3. Таблиця повинна займати всю ширину сторінки.
4. Вертикальні надписи в графах не рекомендуються.

5. У графах і колонках таблиці допускаються тільки ті скорочення, які є в тексті або є загальноприйнятими (с., хв., м., км., і т.п.).
6. Одиниці виміру пишуться в заголовках таблиці або колонках.

Наприклад:

Таблиця 1

Рівень фізичної підготовленості (%)

Учні \ РФП	Н	Н/С	С	В/С	В
1 клас					
2 клас					

Примітка: н – низький РФП, н/с – нижче середнього РФП, с – середній РФП, в/с – вище середнього РФП, в – високий РФП.

Графічні зображення можуть бути у вигляді лінійних діаграм, плоских, об'ємних та інших. Для зображення змін кількісних характеристик найбільш часто використовують лінійні діаграми (рис. 1).

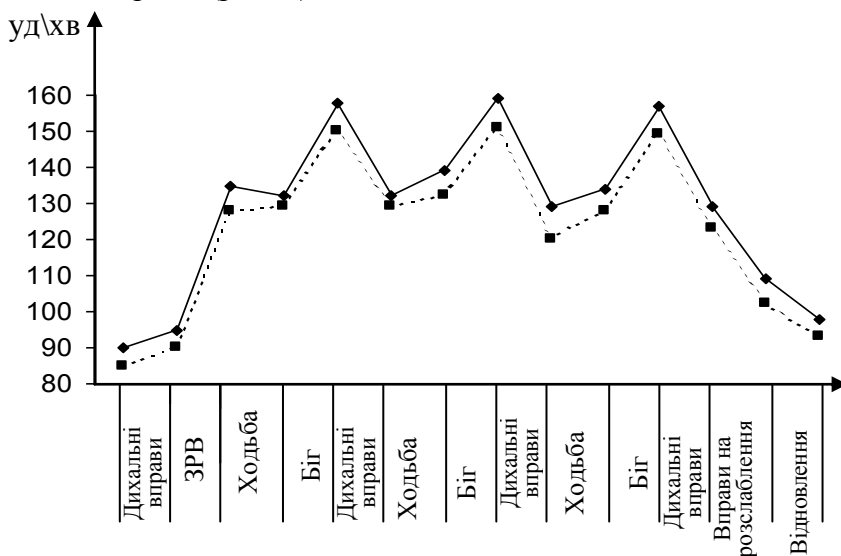
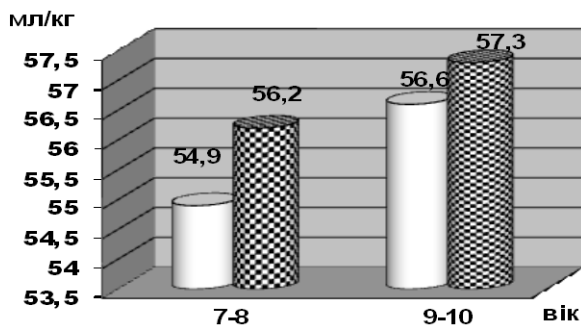

Рис. 1. Показники частоти серцевих скорочень (уд/хв.).

При побудові лінійних діаграм необхідно дотримуватись наступних вимог:

1. Діаграма повинна містити назву, назви кривих, шкали-лінії із позначками, умовні позначення та ін.
2. Криві лінії на діаграмі повинні різко відрізнятися від ліній координатної сітки за товщиною. Криві можуть малюватися різним кольором та у вигляді суцільних ліній, тире, крапок і т.п. На одному графіку не рекомендується розміщати більше 4 кривих.
3. Пояснення позначок кривих виносяться на вільну площину діаграми або в текст чи під графік.
4. Числові значення незалежної перемінної (вік учнів) позначаються на горизонтальній прямій (абсциса) а залежної перемінної (довжина тіла учнів) - на вертикальній (ордината).
5. Необхідно точно визначати співвідношення між поділками осі ординат і абсцис.
6. Назва діаграми розміщується під графіком після слова "Рис." із порядковою арабською цифрою і крапкою (без знака №).

Найбільш широко у наукових дослідженнях використовується стовпчикова діаграма (Рис. 2).

□ - дівчата; ■ - хлопці

Рис. 2. Середньостатистичні значення життєвого індексу

в молодших школярів.

При побудові таких діаграм необхідно дотримуватись наступних вимог:

1. Прямокутні стовпчики повинні бути вертикальними і мати однакову ширину.
2. Основою для стовпчиків є вісь абсцис (нульова точка).
3. Відстань між стовпчиками повинна бути різною.
4. Вісь ординат містить ділення визначеного масштабу.
5. Назва показників здійснюється так як і в лінійних діаграмах.

Математичне опрацювання результатів досліджень здійснюється для точної кількісної міри та оцінки фактів і явищ.

Наприклад:

- 1) кількість досліджуваних, або кількість результатів позначається - n ;
- 2) сума результатів дослідження - Σ ;
- 3) визначити середню арифметичну величину за формулою:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i, \quad \bar{x} = \frac{x_1 \cdot n_1 + x_2 \cdot n_2 + \dots + x_i \cdot n_i}{n},$$

де n – об'єм вибірки;
 x_i – варіанти вибірки;

$\sum_{i=1}^n x_i$ – сума всіх значень, де i – порядковий номер.

- 4) дисперсія

$$\sigma^2 \text{ (або } S^2) = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

5) вичислити середнє квадратичне (σ) відхилення за формулою:

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}}$$

6) стандартна похибка середньої арифметичної величини:

якщо $n > 30$, то використовується:

$$m = \frac{\sigma}{\sqrt{n}};$$

якщо $n \leq 30$, використовується:

$$m = \frac{\sigma}{\sqrt{n-1}}.$$

ВИСНОВКИ

Текст курсової чи кваліфікаційної роботи має бути завершений висновками. У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, отримані в ході дослідження їх значення для науки і практики.

Висновки викладаються коротко, чітко і повністю відповідають поставленим завданням дослідження.

Наприклад:

1. Показники фізичного розвитку школярів, за якими спостерігали, відповідають діапазону середньостатистичних значень для статево-вікових груп даного регіону України. Особливістю фізичного розвитку цих школярів є виявлена у процесі досліджень тенденція до збільшення показників довжини тіла, зниження величин обхвату грудної клітки і ваги тіла у всіх статево-вікових групах ($p > 0,05$).

2. За результатами оцінки тестів, що пропонуються шкільною програмою, у 59,7% школярів зафіксовано низький рівень фізичної підготовленості. Найбільш складними для виконання є тести: «підтягування у висі», «нахил тулуба вперед», «біг на витривалість», «човниковий біг». Діапазон незадовільних оцінок за результатами їх виконання – від 18,9% до 51,6%.

Практичні рекомендації подаються за пунктами, подібно до висновків. Рекомендації визначаються такі, які б дозволили вчителям, тренерам значно підвищити ефективність навчально-виховного процесу.

Наприклад:

Складність фізичних вправ підвищувати поступово, відповідно до етапів навчання та індивідуальних особливостей учнів.

Наприклад:

Розвитку координаційних здібностей необхідно приділяти увагу у молодшому віці.

Наприклад:

Для забезпечення високої моторної щільності уроку необхідно застосовувати нетрадиційні засоби навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список літератури складається із робіт усіх згаданих авторів у тексті (вітчизняних та зарубіжних). Автори, матеріали яких не згадувалися в роботі в список літератури не включаються. Список авторів складається у алфавітному порядку і нумерується арабськими цифрами. Бібліографічний опис складається на мові оригіналу. Порядкові номери описів у переліку є номерами посилань у тексті. Якщо прізвище автора повторюється в декількох роботах, то спочатку вказується його авторські праці у хронологічному порядку, а потім у співавторстві. Якщо авторів більше трьох, то вказуються прізвища перших трьох зі словами «та ін.».

Наприклад:

1. Ахметов Р. Ф. Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. – Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. – 204 с.
2. Ахметов Р. Ф., Максименко Г. М., Кутек Т. Б. Легка атлетика: Підручник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 340 с.
3. Боднар І. Р. Теорія, методика і організація фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи: навч.-методичний посіб. Українські технології. Львів. 2005. 48 с.
4. Вовченко І.І., Кутек Т.Б. Педагогічна практика в школі. – Житомир: ЖДУ, 2007. – 48 с.
5. Дубогай О. Д. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи: навч. посіб. [О. Д. Дубогай, А. В. Цьось, М. В. Євтушок]. - Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, 2012. - 274 с.
6. Круцевич Т. Ю. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді : навчальний посібник [Т. Ю. Кру-

- цевич, М. І. Воробйов, Г. В. Безверхня]. - Київ : Олімпійська література, 2011. - 224 с.
7. Костюкевич В. М. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навч. посіб. / В. М. Костюкевич, В. І. Воронова, О. А. Шинкарук, О. В. Борисова. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 554 с.
 8. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів: Монографія / Н. В. Москаленко. – Дніпропетровськ : „Інновація”, 2007. – 252 с. – ISBN 966-96438-8-0.
 9. Худолій О. М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посіб. / О. М. Худолій. — Х. : ОВС, 2007. — 406 с.
 10. Цьось А. В. Основи знань з курсу “Теорія і методика фізичного виховання” [Текст] : метод. реком. / А. В. Цьось, Т. В.Гнітецька. – Луцьк: “Поліграфія”, 2014. – 65 с.

ДОДАТКИ

У додатки включають, рисунки, ілюстрації, фотографії, схеми, таблиці, комплекси фізичних вправ, документи (протоколи досліджень, акти впровадження результатів досліджень, анкети, та ін.) та інше. При визначенні обсягу роботи додатки не враховуються.

Наприклад: **Додаток 1**

Відповідність маси до довжини тіла

Хлопчики				Дівчатка		
Дов- жина тіла, см	Норма (о балів)	Загроза ожиріння (-1 бал)	Ожиріння (-3 бала)	Норма (о балів)	Загроза ожиріння (-1 бал)	Ожиріння (-3 бала)
7 років						
110	17.2-21.0	21.1.-21.8	>21.9	14.5-17.7	17.8-18.5	>18.6
111	17.6-21.6	21.7-22.6	>22.7	15.0-18.4	18.5-19.3	>19.4
112	18.1-22.1	22.2-23.1	>23.2	15.6-19.0	19.1-19.9	>20.0
113	18.4-22.6	22.7-23.7	>23.8	16.1-19.7	19.8-20.6	>20.7
114	18.9-23.1	23.2-24.2	>24.3	16.6-20.4	20.5-21.4	>21.5
115	19.3-23.7	23.8-24.8	>24.9	17.2-21.0	21.1-22.0	>22.1
116	19.8-24.2	24.3-25.2	>25.3	17.7-21.7	21.8-22.7	>22.8
117	20.2-24.8	24.9-26.0	>26.1	18.3-22.3	22.4-23.3	>23.4
118	20.6-25.2	25.3-26.4	>26.5	18.8-23.0	23.1-24.1	>24.2
119	21.1-25.7	25.8-26.9	>27.0	19.3-23.7	23.8-24.8	>24.9
120	21.5-26.3	26.4-27.5	>27.6	19.9-24.3	24.4-25.4	>25.5
121	22.0-26.8	26.9-28.0	>28.1	20.4-25.0	25.1-26.2	>26.3
122	22.5-27.4	27.5-27.8	>28.8	21.0-25.6	25.7-26.8	>26.9
123	22.8-27.8	27.9-29.1	>29.2	21.5-26.3	26.4-27.5	>27.6
124	23.2-28.4	28.5-29.7	>29.8	22.0-27.0	27.1-28.3	>28.4
125	23.7-28.9	29.0-30.2	>30.3	22.6-27.6	27.7-28.9	>29.0
126	24.1-29.5	29.6-30.9	>31.0	23.1-28.3	28.4-29.6	>29.7
127	24.6-30.0	30.1-31.4	>31.5	23.7-28.9	29.0-30.2	>30.3
128	24.9-30.5	30.6-31.9	>32.0	24.2-29.6	29.7-31.0	>31.3
129	25.4-31.0	31.1-32.4	>32.5	25.1-30.7	30.8-32.1	>32.2

130	25.8-31.6	31.7-33.1	>33.2	25.3-30.9	31.0-32.3	>32.4
131	26.3-32.1	32.2-33.6	>33.7	25.8-31.6	31.7-33.1	>32.2
132	26.7-32.7	32.8-34.2	>34.3	26.4-32.2	32.3-33.7	>33.8
133	27.1-33.1	33.2-34.6	>34.7	26.9-32.9	33.0-34.3	>34.5
134	27.5-33.7	33.8-35.3	>35.4	27.4-33.6	33.7-35.2	>35.3
135	28.0-34.2	34.3-36.8	>35.9	28.2-34.2	34.3-35.8	>35.9
136	28.4-34.8	34.9-36.4	.>36.5	28.5-34.9	35.0-36.5	>36.6
137	28.9-35.3	35.4-36.9	>37.0	29.1-35.3	36.6-37.1	>37.2
138	29.2-35.8	35.9-37.5	>37.6	29.6-36.2	36.3-37.9	>38.0
139	29.7-36.6	36.7-38.3	>38.4	30.1-36.9	37.0-38.6	>38.7
140	30.1-36.9	37.0-38.6	>38.7	30.7-37.5	37.6-39.2	>39.3

Після завершення оформлення роботи наукова робота з рецензіями фахівців сфери фізичного виховання і спорту, відгуком наукового керівника, подається на кафедру.

Захист курсової і кваліфікаційної роботи відбувається публічно, перед екзаменаційною комісією. Критерії оцінювання наукової роботи викладено у відповідних положеннях [3, 4].

Після захисту оформляється висновок про наукове і практичне значення захищеної роботи, який разом із науковою роботою зберігається на кафедрі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ахметов Р. Ф. Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. – Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. – 204 с.
2. Костюкевич В.М., Воронова В.І., Шинкарук О.А., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): [навч. посіб]. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 554 с.
3. Технологія підготовки магістерських робіт за спеціальністю «Спорт (за видами)»: навч.-наоч.посіб. для студ.вищих навч.закладів фіз.виховання і спорту [С.Ф.Матвеев, О.В.Борисова, І.О.Когут та ін.] – К.2015. – 215 с.
4. https://zu.edu.ua/offic/pl_dyplomnu.pdf/ Положення про курсову роботу здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка.
5. https://zu.edu.ua/offic/pl_dyplomnu.pdf/ Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка.

ДОДАТКИ

Зразок титульного листа:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

КАФЕДРА _____
назва кафедри

КУРСОВА РОБОТА

назва дисципліни відповідно до навчального плану

тема курсової роботи

Реєстраційний № _____

Дата здачі _____

Здобувача вищої освіти
_____ курсу _____ групи
_____ форми навчання
спеціальності _____
_____ освітньої програми

ПІБ здобувача

Науковий керівник:
_____ вчене звання
_____ науковий ступінь
Оцінка _____
університетська шкала

Кількість балів: _____ ECTS _____

Члени комісії:

_____	_____
<i>підпис</i>	<i>Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ</i>
_____	_____
<i>підпис</i>	<i>Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ</i>
_____	_____
<i>підпис</i>	<i>Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ</i>

Житомир – 20__

Методичне видання

ВОВЧЕНКО Інна Іванівна, КУТЕК Тамара Борисівна
Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти
Методичні рекомендації

Надруковано з оригінал-макету автора
Підписано до друку 31.08.22. Формат 60х90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 12.0. Обл. вид. арк. 9.5. Наклад 300. Зам. 103.

Видавництво ЖДУ ім.І.Франка
ДК № 3544 від 05.08.09 р.
м. Житомир, вул. Вел. Бердичівська, 40
тел.: (0412) 422-106